

సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు

రఘుభంష్ లాల్

వకీల్

య . పి. రఘోపతి

1957

ఫిబ్రవరి 20

[జగన్ నభదాస్, జాఖర్ ఇమామ్, గోవింద మేనన్ మరియు

జె. ఎల్. కమార్, న్యాయమూర్తి]

క్రిమినల్ విచారణ - ఉద్యోగపూర్వకంగా తప్పింపు పద్ధతిలో రికార్డుల రూపొందించడం - నష్టం లేదా హాని కలిగిందే ఉద్యోగం - భారత శిక్షాసూత్రం, సెక్షన్ 218.

పట్వారీ అయిన పిటిషనర్ 1358 ఎఫ్ సంవత్సరానికి ఖాస్రాలోని కొన్ని వివాదాస్పద ప్లాట్లను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి సంబంధించి తప్పుగా నమోదు చేసినట్లు కనుగొనబడింది మరియు భారతీయ శిక్షాసూత్రంలోని సెక్షన్ 218 ప్రకారం దోషిగా నిర్ధారించబడింది.

నిర్ణయించారు, భారతీయ శిక్షాసూత్రంలోని సెక్షన్ 218 ప్రకారం శిక్షను నిలబెట్టుకోవాలంటే , నమోదు తప్పు అయితే సరిపోదు, అది ఒక వ్యక్తికి నష్టం లేదా హాని కలిగించాలని ఉద్దేశ్యంతో నమోదు చేసి ఉండాలి లేదా అది కలిగిందే అవకాశం ఉందని ఎరిగియుండి నమోదు చేయడం చాలా అవసరం. 1358 ఎఫ్ సంవత్సరానికి సంబంధించి తప్పుగా నమోదు చేయడం వల్ల ఫిర్యాదుదారునికి ఎటువంటి నష్టం వాటిల్లదు, ఎందుకంటే నమోదు చేయబడినప్పుడు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 145 కింద కేసు అప్పటికే నిర్ణయించబడింది మరియు 1358 ఎఫ్ సంవత్సరంలో ఆక్రమణలో ఉన్నట్లు నమోదు చేయబడిన వ్యక్తికి వంశపారంపర్య కౌలును విధించడానికి వీలులేదు, యు.పి. జమీందారీ నిర్మూలన మరియు భూసంస్కరణల చట్టంలోని సెక్షన్ 16 ప్రకారం 1358 ఎఫ్ సంవత్సరంలో కాకుండా 1356 ఎఫ్ సంవత్సరంలో స్వాధీనంలో ఉన్నట్లు నమోదైన వ్యక్తులకు ప్రయోజనం చేకూర్చింది.

క్రిమినల్ అప్యీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్యీల్ నం. 94/1955.

ఎస్. టి. నం. 11 ఆఫ్ 1952 లో 1952 జూన్ 7 నాటి ఘజీపూర్ లోని సెషన్స్ జడ్జి యొక్క తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఉత్పన్నమైన క్రిమినల్ అప్యీల్ నం. 647 ఆఫ్ 1952 లో అలహాబాద్ హైకోర్టు యొక్క 1954 సెప్టెంబరు 7, నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు పై ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్యీల్.

హెచ్. జె. ఉమ్మేగర్, అప్పీలుదారు తరపున.

జి. నీ. మాధుర్మరియ నీ. వీ. లాల్, ప్రతివాది తరపున.

1957. ఫిబ్రవరి 20. న్యాయస్థానం యొక్క తీర్పు వెలువరించినది

కమార్, న్యాయమూర్తి - భారత శిక్షాసంస్థలోని సెక్షన్ 218 క్షేత్రం అమ్మేలుదారుడు రఘుభంష్ లాల్ కు శిక్షా ధర్మకరీనోతాలహాచ్ పక్షాకొద్దాడెజు తీరపపూభారత రాజ్యంగంలోని ఆర్డర్ 136 కి య ప్రత్యేక అనుమతి దేవతాఅమ్మేల్ చేయబడి యి.

అమ్మేలుదారును విచారించిన నేరం ఏమిటంటే , అరాజి మాఫీ పాండే గ్రామానికి చెందిన పట్వారీగా, తద్వారా ప్రభుత్వ సేవకుడిగా , అతను "అరాజి మాఫీ పాండే గ్రామంలోని ప్లాట్ నంబు. 170 మరియు 74/1 లకు సంబంధించి 1358 ఎఫ్ యొక్క ఖాస్రాను సృష్టించాడు" , అది "తప్పుగా ఉందని శ్రీమతి మహురా కువర్ కు మితిమీరిన నష్టాన్ని కలిగించాలని లేదా అతను కారణమయ్యే అవకాశం ఉందని" అని అతనికి తెలుసు.

ఈ అప్పీల్ తలెత్తిన వాళ్ళు ఇవే. ఉమ్మేడి హిందూ కుటుంబానికి చెందిన మహదేవ్, సహదేవ్ అనే ఇద్దరు సోదరులకు కౌన్సిలర్లు ఉన్నవారు. మహదేవ్ మరణించారు, ఆయానికి ఒక భార్యునారా కువర్, ఒక కుమారుడు దామోదర్ హండే మరియు ఒక కుమార్తె మహా రా కువర్ ఉన్నవారు. సహదేవ్ మరణించాడు, ఒక భార్యునుండే కువర్ ను విడిచి. దామోదర్ హండే మరణానంతరం రామ్ నేవకే హండే అనే వ్యక్తి దామోదర్ హండే వదిలివెళ్ళిన జమీందారీ ఆస్తు సిర్ మరియు సహర్ తో పాటు స్వాధీనం కొరకు శేముతి బనేరాకువర్ మరియు శేముతి సుండేకువర్ లపై దామాచేశారు అది కొట్టివేయబడింది. బనేరాకువర్ మరణానంతరం రామ్ నేవకే కుమారుడు అడిత్ హండే మరియు గంగాహండే అనే వ్యక్తి ఈ ఆస్తి సంబంధించి తమ వారసు మార్పించుకున్నారు.

శేముతి మహా రా కువర్ అడిత్ హండే మరియు గంగా హండేలపై శేముతి బనేరా కువర్ వదిలివెళ్ళిన ఆస్తి నేవకేనం చేసుకోవడానికి దామాచేశారు, 1941 ఆగస్టు 1 న అది డిక్రీ కబడింది . 1943 మే 31 న, శేముతి మహా రా కువర్ ఈ ఆస్తి ను కౌన్సిల్ దేవతా నేవకేనం చేసుకున్నవారు, ఇందులో రెండు ప్లాట్ల నంబు. 170 మరియు 74/1 ఉన్నవారు.

1950 ఫిబ్రవరి 25న అడిత్ పాండే మరియు గంగా పాండేలపై క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 145 కింద చర్యలు తీసుకోవాలని శేముతి మహా రా కువర్ సబ్-డివిజనల్ మేజిస్ట్రేట్ కు దరఖాస్తు చేశారు. ప్లాట్ల నంబు. 170 మరియు 74/1 రెండు ప్లాట్లలో వాళ్ళు ఆ భూమిని జమీన్ చేయాలని మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశించారు. ఈ రెండు ప్లాట్లను శుభ కరణ్ కు సన్మోద లేదా సంరక్షకుడిగా స్వాధీనం ఇచ్చారు. 1950 మార్చి 15 నుండి 1950 డిసెంబర్ 18 వరకు, ఇందులో 1357 ఎఫ్ యాక్ కకకొత భగం మరియు 1358 ఎఫ్ యాక్ కకకొత భగం ఉంది, ఈ ఆస్తి జమీన్ పరిధిలో ఉంది,

1950 డిసెంబర్ 18న మేజిస్ట్రేట్ వరసీడింగ్ లో మహారాష్ట్రకు అనుకూలంగా తేల్చారు, ఆమె నోవటీనం రుజువు చేయబడి యని కనుగొనబడు మరియు అదీత హండే మరియు గంగా హండేలను ప్రత్యర్థి పక్షం జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ కు సవరణను తీసుకెళ్లింది , అది 1951 మార్చి 28న తిరస్కరించబడింది, మహిళ ఆధీనంలో జోక్య చేసుకోకుండా నిరోధించారు; మరియు జమీను మగియాలని, వివాచంలో ఉన్నవారిని వధీనాని శ్రేణుల మహారాష్ట్రకు తిరిగి అప్పగించాలని ఆదేశించారు. ప్రత్యర్థి పక్షం జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ కు పునఃపరిశీలన కొరకు వెళ్లింది , అది 1951 మార్చి 28న తిరస్కరించబడింది , మరియు 1951 ఏప్రిల్ లో అసలైన నోవటీనాని ఇచ్చారని ఆరోపించారు. డిసెంబరు 1950 నుండి ఏప్రిల్ 1951 వరకు, నోవటీనం పంపిణీ జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ ఉత్తమల పక్షం నిలిపివేయబడింది.

జూలై 31, 1951 న, శ్రేణుల మహారాష్ట్ర భారతీయ శిక్షాసభలోని సెక్షన్ 218 కి య ఘోషించు లోని టెంపిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ కార్యక్రమం మధ్య అప్పీలుదారునికి వ్యతిరేకంగా ధఖలు చేశారు, దీనిలో వివిధ సంబంధిత వ్యక్తులను పేర్కొన్న తరువాత, గౌరవానికి చెందిన పట్వలే అయిన నీయేతుడు ఉద్యోగపూర్వకంగా మరణించారు. 170 మరియు 74/1 లకు సంబంధించి తప్పకుండా ఎంజీలు చేశారని మరియు వ్యక్తుల కాలమ్ లో అదీత హండే వేరును అతని ఆధీనంలో ఉన్నదని నమోదు చేశారని ఆమె ఆరోపించారు, అందువలన అతను భారత శిక్షాసభలోని సెక్షన్ 218 పక్షం నేరం చేశారని వేరొకననారు. ఈ కేసు సెషన్స్ కార్యక్రమ విచారణకు పంపబడింది , అక్కడ వరసీడింగ్ లకు మధ్య గా శ్రేణుల మహారాష్ట్ర నోము గానక్షం. 1 గాహజరయ్యులు. ఆమె వాదనకు గోశంకర్ పి. డబ్ల్యు2 మరియు సరోష్ పి. డబ్ల్యు2 అనే మరో ఇద్దరు నక్షులు మధ్య పలికారు. నీయేతులు అదీత హండే డి. డబ్ల్యు1 మరియు రమ్ నోమావ్ డి. డబ్ల్యు2 లను ప్రతివాది సాక్షులుగా హజరు పరిచారు.

కొమినల్ వరసీజర్ కార్డ్ లోని సెక్షన్ 145 కి య శ్రేణుల మహారాష్ట్ర కేసును గెలిచారని శుభ కరణ్ చాకీదార్ దేవలాతనకు తెలిసి యని, అయితే మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశించినవేషికి అతను “స్థలం వద్ద” అదీత హండే స్వాధీనం లో గుర్తించారు, మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశాల పక్షం తాను వేముహారి యలేదని ఎందుకంటే అటువంటి ఉత్తమలేవీ తనకు అందలేదని మరియు అతను శ్రేణుల మహారాష్ట్ర, ఎవరి అనుకూలంగా మేజిస్ట్రేట్ ఆ ఉత్తమను జాలీ చేశారో, స్వాధీనంలో అతనికి కనబడలేదని సెషన్స్ కార్యక్రమం నీయేతుడి వాదనలో వేరొకననారు.

అదీత హండేకు లాభం చేకూర్చునీకి, శ్రేణుల మహారాష్ట్రకు నష్టం చేకూర్చే ఉద్యోగంలో నీయేతుడు అవి తప్ప అని తెలిసి తప్పకుండా ఎంజీలు చేశారని టెంపిషియల్ కార్యక్రమం గుర్తించి యి. దీయో నీయేతుడిని దోషిగా తేల్చి ఏడేడు కరీన కలగల శిక్ష మరియు రూ. 200 జరిమానాలేదా 4 నెలల కరీన కలగల శిక్ష విధించి యి.

ఫిరోజు దారు శేమతి మహారాకువర్ కు నవభీనం పంపిణీ చేయడం తన నోము హుంగ్ ములం మరియు మహారాకువర్ వాదనను సమర్థించి మరియు శుభ కరణ్ పర్యోజ్ ఒక హులంలో బాణేమరియు మరక హులంలో పరిని నలులని మరియు ఏషియల్ లో ఆమెకు నిజమైన భౌతిక నవభీనం 1951 ఏషియల్ లో ఇవ్వబడి యని నాకొప్పయ్యచేసిన గోల్ శంకర్ మరియు నరేష్ గడలీయా యొక్క హుంగ్ ముల దేవతారుజువ చేయబడి యని టెరుల్ కరొనిరొమానో హక్ కరొ ధ్యవీకరి యి యి. నాకొప్పయ్యలను పరిశీలించిన హక్ కరొ ఆ ఎంట్రీలు తప్ప అని, మహారాకువర్ కు హాని కలిగించే ఉద్యోగ యోజనాని అని అభివేరలుపడి యి.

య . పి. ల్ యుడ్ రికార్డుమాన్యుల్ లోని రూల్ 60 ఖాసరల తయారీకి సంబంధించినది. ఖాసరాపతెయూ నగుదారుని వేరు, ఉప కూలుదారు లేదా కూలుదారుల వేరు మరియు పంటలకు సంబంధించిన ఎంట్రీలు మొదలైన వాటిని చూపించే కలమ్ లు ఉంటాయి. ప్రత్యక్షమైన వాస్తవాలకు అనుగుణంగా ఎంట్రీలు చేయాలని, అసె ఎంట్రీలకు పట్వలే బాధ్యత వహించాలని, సంబంధిత వేక్సుల నుంచి విచారణ దేవతా, క్షోద్యుల పరిశీలన దేవతా వాస్తవాలను తెలుసుకుని ఏషియల్ 30లోగా ఖాసరాపతె చేయాలని నిబంధనలో వేరొకననరు. వేరొయ్య కలమ్ లో - మరియు ఇది నిబంధన యొక్క కేము దేవతా చూపబడి యి- 1357 F మరియు 1358 F సంవత్సరాల వేదేశం "ఖాబీజ్ బదనతల్" (మనుపటిలా నవభీనం). శేమతి మహారాకువర్ కు హాని కలిగి యి ఉద్యోగ యోజనాని ఎంట్రీలు తప్పగా ఉన్నాయి గుర్తించిన కి యి కరొ యి కెమీనల్ వరసీజర్ కరొ సెక్ష్ 145 కి యి వరసీడి గ్నను పరిగణనలోకి తీసుకున్నాము. ఆ వరసీడి గ్నలో మేజిస్ట్రేట్ నిర్ణయం శేమతి మహారాకువర్ కు అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ, వివచంలో ఉన్న భూమిని జమీన్ చేసి శుభకరణ్ చొకీదర్ కు నగు కోసం ఇచ్చెరు, వరసీక్ యున్ కేను వేక్సులం కూడా వాస్తవ భౌతిక నవభీనం 1951 ఏషియల్ వరకు శేమతి మహారాకువర్ కు చేరలేదు. స్వయంగా సపర్యోజ్, శుభకరణ్ ను సాక్షిగా విచారించలేదు, కారణం మహారాకువర్, శుభకరణ్ ల మధ్యతన సంరక్షణుడిగా ఉన్న కలగీకి వివచంలో ఉన్న భూమి ఉత్తేజి సంబంధించి కరుచెచ. వివాదాస్పద ప్లాట్ల ఆధీనం ను 1951 ఏప్రిల్ లో ఫిర్యాదుదారుకి ఇచ్చినట్లు చెబుతున్నప్పటికీ, ఆ తేదీకి ముందు, అంటే ఆ భూమి జప్తు లో ఉన్న సమయంలో ఆమె భౌతిక ఆధీనంలో లేదు.

ఈ కేసు మొదటి జనల కోసం, వరసీక్ యున్ రుజువ చేయాల్సింది: -

- (1) నీ యేతుడు తెలిసీ తప్పగారీక ర్దస్య ష్ఠియాలని; మరియు
- (2) కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో నిందితుడు ఇలాచేశజని లేదా తద్వారా ప్రజలకు లేదా శ్రీమతి మహారాకువర్ కు నష్టం లేదా హాని కలిగిస్తుందనే అవగాహనతో ఇలా చేశాడని.

మహారాకువర్ మరియు అదీత్ హుండేల మధ్యవివచం గురి యి నీ యేతుడికి తెలుసునని, అయినప్పటికీ అతను తప్పగా ఎంట్రీ చేశాడని హక్ కరొ గుర్తించి యి. అయితే నేరలొపణను

నీలబెట్టక పాలంటే ఎంట్లో తప్పగా ఉంటే సరివోదు, భారత శిక్షాసభ్యులలోని సెక్షన్ 218 లో వేరొకన ఉండే యో ఎంట్లో చేయడం చాలా అవసరం . ఈ సందర్భంలో, అవసరమైన ఉండే యో రుజువు చేసే వ్యక్తులకు లేవ మరియు అమ్మలు దారుడు ఏ ఉండే యో ఫిర్యాదు చేశాడనే దగ్గిర్ ఎటువంటి ఖచ్చితమైన నిర్ణయంకు మధ్య ఇవ్వాలికి సందర్భజిత నష్టాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. అదీతే హండీ నుంచీ సమూహం, శుభకరణ్ ఎవ్వడూ నోవటీసం పొందలేదనేది ఆయన వచన. శుభకరణ్ నష్టాలు రాలేదు, ఇదివరకే చెప్పిన కారణం తో కలుచేచనని, శుభకరణ్ హాగ్ ముం లేని పక్కా ప్రాసిక్యూషన్ కేసు రుజువుయ్యిందని భావించలేము, కనీసం సందేహం కు తావులేకుండా అయితే కా దని వచీయారు. అయితే కి యీ కారణాలు ఈ వ్యక్తుల మరెవరి పరిస్థితులని అన్నీ పరిగణనలోకి తీసుకుని నోవటీసం సమన్లు ఫిర్యాదు దారుకి అనుకూలంగా తీరవనిచేచాలి.

నీ యీతుడు ఫిర్యాదు దారుకి నష్టాలేదాహాని కలిగించాలని లేదా కలిగి యే అవకాశం ఉందని తెలిసి తప్పడు ఎంట్లో చేశారా అనేది మౌఖికంగా మిగిలి ఉంది. 1358 ఎఫ్ సంవత్సరానికి సంబంధించి ఏదైనా తప్పడు నమోదు ఫిర్యాదు దారుకి ఏ విధంగా నష్టాలని కలిగినతయో చూడటం కష్టం ఈ కేసులో నీ యీతుడి చర్యలు బయటపడడం తెలుసుకోవాలి. సెక్షన్ 145 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ కింద ప్రొసీడింగ్స్ లో ఫిర్యాదుదారుకి వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించడానికి సాక్షులను సృష్టించడానికి ఈ ఎంట్రీ ఉద్దేశించబడలేదు , ఎందుకంటే రికార్డులోని సాక్షుల ప్రకారం ఎంట్రీలు ఎక్కడో మార్చిలో జరిగాయి మరియు ఇది అదిత పాండేకు సహాయపడలేదు , ఎందుకంటే మేజిస్ట్రేట్ అప్పటికే 1950 డిసెంబర్ లో సెక్షన్ 145 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ కింద ప్రొసీడింగ్స్ ను నిర్ణయించారు. మరియు స్వాధీనాన్ని ఫిర్యాదుదారుకి అందజేయాలని ఆదేశించారు , అందువల్ల, ఈ ఎంట్రీ సెక్షన్ 145 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ కింద విచారణ ఫలితాన్ని ప్రభావితం చేయదు.

శ్రీ మాధుర్ తన కేసును య . వి. జమీందారీ నిర్మాణ మరియు భూసంస్కరణల చట్టం (య .వి. చట్టం I ఆఫ్ 1951) లోని సెక్షన్ 16 పైకూడా నోటియారు, అందులో 1356 ఎఫ్ సంవత్సరానికి భూమి స్వాధీన దారుగా నమోదు చేయబడిన మరియు సెక్షన్ 16 లో వేరొకన తీదీన భూమిని స్వాధీనం కలిగి ఉన్న వ్యక్తి భూమి యొక్క వంశవారంపర్యయకాల దారుగా పరిగణించబడుతుంది. అయితే ఫిర్యాదు చేయబడిన ఎంట్లో 1356 ఎఫ్ సంవత్సరానికి కారు, 1358 ఎఫ్ సంవత్సరానికి సంబంధించినది, మరియు జమీందారీ నిర్మాణ చట్టంలోని సెక్షన్ 16 ముఖ్య జనల కోసం ఈ ఎంట్లో ద్వారా అదీతే హండీకు ఎటువంటి ఉపయోగం కలగదు. ఈ కేసు పరిస్థితులలో, మా అభిప్రాయం ప్రకారం, మెరిసిక్ యున్ అవసరమైన నేర ఉండే యో నిరూపించడంలో విఫలమైనందున, సెక్షన్ 218 ప్రకారం అప్పీలుదారు నేరం చేశాడని చెప్పవచ్చు .

ఈ పరిస్థితులలో శిక్షా ఉత్తేవలను రద్దు చేసి నీ యీతుడిని నిర్ణయంగా మోక్షిస్తా అమ్మలు కు అనుమతిస్తున్నాము. ఫలితంగా బెయిల్ బాండ్ రద్దు చేయబడుతుంది.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.